

OTKRIĆA ISTRAŽIVANJA PREZENTACIJE

Znanstveno-stručni skup u
povodu 105. godišnjice rođenja
Ane Deanović (1919.–1989.)

OTKRIĆA ISTRAŽIVANJA PREZENTACIJE

Znanstveno-stručni skup u povodu
105. godišnjice rođenja
Ane Deanović (1919.–1989.)

Organizatori skupa:

Sveučilište u Zagrebu,
Akademija likovnih umjetnosti,
Odsjek za konzerviranje i restauriranje
umjetnina

Institut za povijest umjetnosti, Zagreb

Znanstveni i organizacijski odbor skupa:

- prof. mr. art. Suzana Damiani,
Akademija likovnih umjetnosti
- dr. sc. Martina Ožanić, Konzervatorski
odjel u Zagrebu Ministarstva kulture i
medija
- dr. sc. Andrej Žmegač, Institut za
povijest umjetnosti

Znanstveno-stručni skup u povodu 105. godišnjice rođenja
Ane Deanović (1919.–1989.)

Program

Knjižica sažetaka

13. rujna 2024. godine

Odsjek za konzerviranje i restauriranje umjetnina

Zamenhofova 14, Zagreb

Sveučilište u Zagrebu
Akademija likovnih
umjetnosti

INSTITUT ZA POVIJEST UMJETNOSTI

Znanstveno-stručni skup u povodu 105. godišnjice rođenja
Ane Deanović (1919.–1989.)

Program

- 9:30 – 10:00**   **Otvaranje skupa i pozdravne riječi**
- 10:00 – 10:20**   **Irena Šimić, Lina Šojat**
Skice (iz) arhiva Ane Deanović
- 10:20 – 10:40**   **Josipa Alviž, Jasmina Nestić**
Studentski dani Ane Deanović (Bogdanović) na
Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu
- 10:40 – 11:00**   **Martina Ožanić**
Ana Deanović i razvoj konzervatorske službe
nakon rata
- 11:00 – 11:20**   **Andrej Žmegač**
Ana Deanović i arhitektonska baština
- 11:20 – 11:50**   stanka
- 11:50 – 12:10**   **Iva Rechner Dika**
Pogled na razvoj Maksimira očima Ane Deanović
- 12:10 – 12:30**   **Zvezdana Jembrih**
Ana Deanović i polikromirana drvena plastika
- 12:30 – 12:50**   **Rosana Ratkovčić**
Doprinos Ane Deanović istraživanju
srednjovjekovnog zidnog slikarstva sjeverne
Hrvatske
- 12:50 – 13:10**   **Kristina Krulić**
Ana Deanović i konzerviranje/restauriranje zidnih
slika

- 13:10 – 14:10**   **stanka**
- 14:10 – 14:30**   **Ivan Srša**
Kapela sv. Stjepana u Zagrebu
(o konzervatorsko-restauratorskim radovima između 1949. i 1953.)
- 14:30 – 14:50**   **Krasanka Majer Jurišić**
Ana Deanović i istraživanja zagrebačke katedrale, nekada i danas
- 14:50 – 15:10**   **Nives Maksimović, Suzana Damiani**
Nadbiskupski dvor u Zagrebu – poslijepotresni konzervatorski i istraživački radovi
- 15:10 – 15:30**   **Ivana Tomas**
O vremenu izgradnje kapele sv. Stjepana u Zagrebu
- 15:30 – 16:00**   **stanka**
- 16:00 – 16:20**   **Mario Kragujević**
Novootkriveni srednjovjekovni zidni oslici na podžumberačkim lokalitetima od Karlovca do Jastrebarskog
- 16:20 – 16:40**   **Tea Trumbić**
Kapela sv. Martina u Dubravi kraj Vrbovca – nove spoznaje o arhitekturi i zidnom osliku
- 16:40 – 17:00**   **Mara Kolić Pustić**
Otkrića, istraživanja, prezentacije: primjeri votivnog zapisa Marka Kolendića i ornamenta plašta Bogorodice na slici *Navještenje* Nikole Božidarevića
- 17:00 – 17:30**   **Završna diskusija**

Znanstveno-stručni skup u povodu 105. godišnjice rođenja
Ane Deanović (1919.–1989.)

Knjižica sažetaka

Ana Bogdanović

(Arhiv Filozofskog fakulteta u Zagrebu, fotografija iz Nacionala, Redoviti slušači Mudroslovnoga fakulteta, zimski semestar 1938./1939.)

Josipa Alviž

Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
Odsjek za povijest umjetnosti

Jasmina Nestić

Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
Odsjek za povijest umjetnosti

Studentski dani Ane Deanović (Bogdanović) na Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu

Zanimljiv uvid u studentske dane Ane Deanović (1919.–1989.) pruža nam gradivo pohranjeno u Arhivu Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, točnije Nacionalni i dokumenti iz njezina personalnoga dosjea, koji ju bilježe pod djevojačkim prezimenom kao Ankicu Bogdanović. Iz Nacionala saznajemo da je u lipnju 1938. godine završila Drugu žensku realnu gimnaziju u Zagrebu te da je u rujnu iste godine kao redovni student upisala studij narodne (južnoslavenske) književnosti na Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Zagreb, odnosno tadašnju naučnu grupu XVI. Unutar ove studijske grupe kao glavnu (a) struku slušala je kolegije iz povijesti južnoslavenske književnosti, a kao pomoćnu (b i c) struku kolegije iz filozofije, psihologije i logike te hrvatski jezik sa staroslavenskim, povijest i njemački jezik. No kontinuirano je od prvoga do sedmoga semestra pohađala i kolegije iz povijesti umjetnosti i kulture kod profesora Artura Schneidera koji su joj pružili uvid u pregled umjetnosti od ranoga srednjeg vijeka do baroka. Diplomске ispite položila je zaključno s 8. listopada 1942. godine kada joj je izdana diploma Filozofskoga fakulteta. Na istome Fakultetu doktorirala je 16. siječnja 1957. godine s disertacijom o kapeli biskupa Stjepana II. u Zagrebu.

U ovome izlaganju želja nam je detaljnije se osvrnuti na razdoblje studiranja Ane Deanović – na profesore koji su joj predavali i kolegije koje je pohađala, s naglaskom na one iz povijesti umjetnosti i kulture koji su na svojevrstan način odredili i njezinu kasniju vokaciju, ali i na ratne okolnosti koje su sve više utjecale na uvjete studiranja na zagrebačkome Sveučilištu.

Dr. sc. Josipa Alviž docentica je na Odsjeku za povijest umjetnosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Članica je Katedre za metodiku nastave povijesti umjetnosti te predaje na kolegijima diplomskog studija povijesti umjetnosti. Područja njezina znanstvenog interesa su metodika nastave povijesti umjetnosti, povijest učenja i poučavanja povijesti umjetnosti te umjetnost 17. i 18. stoljeća.

Dr. sc. Jasmina Nestić je izvanredna profesorica na Odsjeku za povijest umjetnosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, na kojemu predaje obavezne i izborne kolegije diplomskog studija povijesti umjetnosti. Područja njezina profesionalnog interesa su metodika nastave povijesti umjetnosti, povijest učenja i poučavanja povijesti umjetnosti te umjetnost 17. i 18. stoljeća.

*Martinščina, kapela sv. Martina, bočni oltar Majke Božje
(Fototeka kulturne baštine Ministarstva kulture i medija, inv. br. 80, br.
negativa: I-b-2; snimio N. Vranić, 1963.)*

Zvezdana Jembrih

Akademija likovnih umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu

Odsjek za konzerviranje i restauriranje umjetnina

Ana Deanović i konzerviranje drvene skulpture na primjerima župne crkve u Belcu i kapele u Martinšćini

Istražujući dokumentaciju pohranjenu u Arhivu Ane Deanović u Institutu za povijest umjetnosti u Zagrebu na vidjelo je došao i njezin konzervatorski angažman za drvenu plastiku, posebice onu u crkvenim interijerima kontinentalne Hrvatske, što bi svakako bilo vrijedno podrobnije istražiti.

U ovom izlaganju bit će riječi o dva važna sakralna objekta u Hrvatskom zagorju – o župnoj crkvi Marije Snježne u Belcu i o kapeli sv. Martina u Martinšćini, kojima se Ana Deanović intenzivno bavila pedesetih godina prošlog stoljeća. O njihovoj drvenoj opremi tijekom svojih aktivnosti in situ je zabilježila, a dijelom i objavila zanimljivu istraživačku dokumentaciju koja govori o njezinom interesu i o njezinim stavovima prema drvenoj skulpturi. Odnos zidnih oslika i (kasnije) drvene opreme varirao je od objekta do objekta pa tako danas svjedočimo različitim primjerima koji su posljedica ranijih, ali i recentnih konzervatorskih odluka.

Kao svjedočanstvo (onodobne dobre) komunikacije in situ iznose se dijelovi pisma, a donose se i prikupljena sjećanja na suradnju s ondašnjim župnikom župe Marije Snježne u Belcu, vlč. Marcelom Roginom.

Mr. art. Zvezdana Jembrih rođena je 1965. u Zagrebu. Diplomirala je 1990. godine na Akademiji likovnih umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu. Od 1993. godine radi kao konzervatorica-restauratorica, boravi na stručnom usavršavanju u Münchenu te na posljediplomskom studiju u Budimpešti, gdje 2000. godine magistrira restauriranje drvene skulpture. Od 2020. godine redovita je profesorica na zagrebačkoj Akademiji likovnih umjetnosti, Odsjek za konzerviranje i restauriranje umjetnina. Voditeljica je brojnih programa zaštite i očuvanja pokretnih kulturnih dobara sjeverozapadne Hrvatske. Objavljuje stručne članke, uređuje publikacije, vodi projekte te organizira radionice i izložbe iz područja zaštite materijalne i nematerijalne kulturne baštine. Dobitnica je Godišnje nagrade Društva povjesničara umjetnosti Hrvatske za zaštitu kulturne baštine u 2022. godini za projekt SOS za svece u suradnji s Muzejom Radboa u Radoboju.

*Nikola Božidarević, Navještenje, 1513.,
detalj tijekom konzervatorsko-restauratorskih radova
(Arhiv HRZ, snimio Lj. Gamulin, 2024.)*

Otkrića, istraživanja, prezentacije: primjeri votivnog zapisa Marka Kolendića i ornamenta plašta Bogorodice na slici Navještenje Nikole Božidarevića

Nikola Božidarević oltarnu sliku Navještenje (1513.) slikao je na drvu, koje je 1897. godine u Beču bilo zamijenjeno platnenim nosiocem. Zatim je 1947. godine to platno uklonjeno i zamijenjeno drugim te 1966. ojačano dodatnim platnom. Pobrajanje radova na nosiocu ilustrira stanje ugroženosti djela uslijed kojeg su nastala brojna oštećenja. Višekratnim restauratorskim zahvatima nastojalo se stabilizirati izvornik i prezentirati Božidarevićevo oltarnu palu najprije u izvornoj sakralnoj funkciji, a potom kao dio postava Muzeja samostana sv. Dominika u Dubrovniku. Postupci izvedeni sredinom 20. stoljeća nadovezivali su se na radove bečkih restauratora. Materijali iz prethodnih zahvata bili su uklanjani vrlo neravnomjerno. U pojedinim su zonama ostale vidljive austrijske rekonstrukcije i retuši, a drugdje su parcijalno, ponegdje u potpunosti, odstranjivani naknadni materijali; lakune su nanovo integrirane, nerijetko dodatno preslikavajući i pogrešno interpretirajući izvornik.

Aktualni konzervatorsko-restauratorski radovi u Restauratorskom odjelu Dubrovnik HRZ-a obuhvaćaju detaljna konzervatorsko-restauratorska i povijesno-umjetnička istraživanja, na osnovu kojih se uklanjaju naknadno nanošeni materijali te razotkriva original donoseći nove spoznaje o Božidarevićevo djelu. Izlaganje će se fokusirati na dva detalja. Na primjeru teksta votivnog medaljona kapetana Kolendića bit će prezentirana novija istraživanja i otkrića. Zatim će, nadovezujući se na pionirsku studiju Ane Deanović, međaš proučavanju pigmenata u restauratorskoj struci – »Marginalije o modrome pigmentu u dubrovačkom slikarstvu« – kao hommage njezinom znanstvenom opusu, biti prezentirane stratigrafske analize plavih pigmenata ornamenta Bogorodičina plašta i potencijali njegove rekonstrukcije.

Mara Kolić Pustić zaposlena je na mjestu konzervator-restaurator savjetnik u Restauratorskom odjelu Dubrovnik Hrvatskog restauratorskog zavoda. Od projekata koje je vodila izdvajaju se konzervatorsko-restauratorski radovi na dvjema oltarnim palama Andree Vaccara te na dvjema cjelinama Četiri evanđelista pripisanim radionici Mattije Pretija. Projekti su obuhvatili internacionalna multidisciplinarna istraživanja koja su prezentirana kroz izložbe, izlaganja i publikacije. Trenutno vodi konzervatorsko-restauratorske radove na slici Navještenje Nikole Božidarevića. Na Filozofskom fakultetu u Splitu 2023. godine upisuje doktorski studij Humanističke znanosti. Fokus njezinog doktorskog istraživanja je interdisciplinarno konzervatorsko-restauratorsko i povijesno-umjetničko sagledavanje opusa Nikole Božidarevića.

*Krašić, župna crkva Presvetog Trojstva, prvi travaj južnog zida
bočne kapele, Raspeće (snimio M. Kragujević, 2020.)*

Mario Kragujević

konzervator-restaurator; samostalni umjetnik

Novootkriveni srednjovjekovni zidni oslici na podžumberačkim lokalitetima od Karlovca do Jastrebarskog

U izlaganju će se predstaviti najnovija otkrića srednjovjekovnih zidnih oslika u jednoj od crkvi podžumberačkoga kraja, a koja se mogu dovesti u blisku vezu sa sedam gotičkih zidnih oslika u različitim objektima smještenima na vrlo malom prostoru, od Karlovca do Jastrebarskog. Istražnim konzervatorsko-restauratorskim radovima, kao i povijesno-umjetničkom te komparativnom analizom, uočena su njihova zajednička likovna obilježja koje je moguće pripisati istoj radionici. Na tim će se primjerima analizirati sličnost motiva i složenost kompozicija srednjovjekovnog vizualnog rječnika kasne gotike, čime se i novootkriveni zidni oslik stavlja u kontekst prostora i vremena, postavlja pitanje autorstva, a sama tema otvara za daljnja istraživanja.

Izlaganje je hommage Ani Deanović i njezinoj bogatoj ostavštini, s posebnim naglaskom na njezine pionirske istraživačke radove na srednjovjekovnim zidnim oslicima u kontinentalnoj Hrvatskoj. Svojim pristupom prezentaciji i estetskog usklađivanja srednjovjekovnih slika Ana Deanović je postavila čvrste temelje konzervatorsko-restauratorskoj struci te će se razmotriti u kojoj mjeri je taj pristup i danas relevantan i primjenjiv.

***Mario Kragujević** rođen je 1976. godine u Zagrebu. Diplomirao je na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu 2004. godine na Nastavničkom odsjeku. Kao konzervator-restaurator djeluje od 2006. godine, prvo kao suradnik Hrvatskog restauratorskog zavoda i privatnih restauratorskih radionica, a od 2010. godine kao samostalni licencirani konzervator-restaurator specijaliziran za zidno slikarstvo. Radio je na brojnim kulturnim dobrima po čitavoj Hrvatskoj, a veći dio provedenih konzervatorsko-restauratorskih projekata vezan je posebno za podžumberački kraj gdje, između ostalog, vodi višegodišnje zaštitne radove na zidnim oslicima u crkvama Majke Božje u Dolu kraj Pribića i župnoj crkvi Presvetog Trojstva u Krašiću (barokni i srednjovjekovni zidni oslici).*

*Martinščina, crkva sv. Martina, unutrašnjost, jugozapadni dio svetišta
(Fototeka kulturne baštine Ministarstva kulture i medija)*

Ana Deanović i konzerviranje/restauriranje zidnih slika

U bogatom opusu konzervatorice Ane Deanović ističe se njezin angažman na uspostavljanju restauratorske struke u poslijeratnom razdoblju, a posebno doprinos u otkrivanju, istraživanju i restauriranju zidnih slika. Voditeljsku ulogu koju je imala na nekoliko projekata restauriranja zidnih slika srednjovjekovnog razdoblja u kontinentalnom dijelu Hrvatske, karakterizira ujednačen pristup prezentaciji, primijenjen u rekonstrukciji slikanog sloja. Osim promišljanja o etičkim i estetskim komponentama restauratorskog rada u pristupu prezentaciji, angažman Ane Deanović dotiče se i istraživanja izvornih tehnika zidnog slikarstva, određivanja uzroka propadanja te organizacije i određivanja restauratorskih postupaka.

Tijekom proteklih dvadesetak godina, Odjel za zidno slikarstvo i mozaik Hrvatskog restauratorskog zavoda proveo je konzervatorsko-restauratorska istraživanja i radove na nekoliko sakralnih građevina sa zidnim slikama iz restauratorskog opusa Ane Deanović, u crkvi sv. Martina u Martinšćini, sv. Brcka u Kalniku, Majke Božje Gorske u Loboru i u kapeli sv. Stjepana u Zagrebu. Pregled izvedenih radova na odabranim primjerima prilika je za sagledavanje dijela povijesti i metodologije struke, s vremenskim odmakom i u kontekstu suvremenih pristupa u konzerviranju-restauriranju zidnih slika.

***Kristina Krulić** diplomirala je konzerviranje-restauriranje umjetnina na Akademiji likovnih umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu. Od 2007. godine zaposlena je u Hrvatskom restauratorskom zavodu na Odjelu za zidno slikarstvo i mozaik, trenutno kao voditeljica Odjela. Sudjelovala je u programima konzervatorsko-restauratorskih istraživanja te vodila radove na zidnim slikama različitih vrsta složenosti. Trenutno je studentica doktorskog studija na Sveučilištu u Ljubljani, a područje njezinog istraživačkog interesa povijesni su restauratorski zahvati na zidnim slikama.*

*Pečatnjak zagrebačkog Kaptola s prikazom katedrale, 1371.
(Riznica zagrebačke katedrale, snimio G. Vranić, 2020.)*

Ana Deanović i istraživanja zagrebačke katedrale, nekada i danas

Istraživački i konzervatorski rad povjesničarke umjetnosti dr. sc. Ane Deanović uvelike je obilježila prvostolnica Uznesenja Blažene Djevice Marije i svetih Stjepana i Ladislava u Zagrebu, kojom se iscrpno bavila više desetljeća. Pojedininim se temama u znanstvenim prikazima iznova vraćala (primjerice zidnom slikarstvu, skulpturi, arheološkim nalazima), objedinivši svoja saznanja (uz suautoricu Željku Čorak) u opsežnoj monografiji Zagrebačka katedrala iz 1988. godine pritom jasno definirajući graditeljske faze od druge polovice 12. pa sve do sredine 19. stoljeća. Osvrnuvši se na prethodna brojna istraživanja, Ana Deanović zaključuje da »sve što je do sada pisano o zagrebačkoj katedrali započinje i završava hipotezama«, odnosno različitim interpretacijama povijesnih izvora i zbivanja te studijama koje su katedralu razmatrale kao građevni spomenik, ističući stilske osobitosti. Stoga je njezin iskorak išao u smjeru primjene empirijskog pristupa. Pored arheoloških iskapanja, tehnoloških ispitivanja, povijesnoumjetničke, komparativne i ikonografske analize te detaljne terenske dokumentacije, zauzimala se za prepoznavanje povijesnih vrijednosti. Prema njezinim riječima, zagrebačka katedrala, »samobitna građevina, kakvom ju je obilježio ukus historicizma, predočuje – na prvi pogled – svojim obličjem, uz pažljivo dodane pojedinosti, jedinstveni izraz neogotičkog stila XIX. stoljeća.« No, »zapravo je to tek opna što djelomice pokriva izvorni prostor, srž građevine, uz koji su preostale još brojne značajne pojedinosti njezina starog tkiva.«

I istraživanja koja je Hrvatski restauratorski zavod proveo nakon razornog potresa iz ožujka 2020. godine, nastavljajući s primjenom suvremene konzervatorsko-restauratorske metodologije i interdisciplinarnosti, pokazala su da struktura, kao i oprema katedrale, ne sadrže samo materijalne dokaze razvoja i građevne umješnosti koja je pratila potrebe novih liturgijskih osobitosti, nego su ujedno i potvrda umjetničkog stvaralaštva koje je pratilo uspone i padove sakralnog, društvenog i kulturnog života zagrebačkog Kaptola i (nad)biskupije.

Dr. sc. Krasanka Majer Jurišić diplomirala je povijesti umjetnosti te talijanski jezik i književnost na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, gdje je i doktorirala 2012. godine s temom *Javne palače u Dalmaciji u vrijeme mletačke uprave*. Bavi se istraživanjem profane i sakralne arhitekture od 15. do 18. stoljeća. Autorica je više knjiga te znanstvenih i stručnih radova. Od 2003. godine zaposlena je u Hrvatskom restauratorskom zavodu, gdje danas radi kao pročelnica Službe za nepokretnu baštinu. Sudjeluje u složenim programima konzervatorsko-restauratorskih istraživanja i projektima obnove.

*Nadbiskupski dvor, Zagreb, kapela sv. Stjepana,
detalj zidne slike tijekom radova (snimila N. Maksimović, 2024.)*

Nives Maksimović

samostalna restauratorica

Suzana Damiani

Akademija likovnih umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu,

Odsjek za konzerviranje i restauriranje umjetnina

Nadbiskupski dvor u Zagrebu – poslijepotresni konzervatorski i istraživački radovi

Sklop Nadbiskupskog dvora u Zagrebu jedan je od najznačajnijih i najslojevitijih objekata baštine sjeverozapadne Hrvatske nastao brojnim pregradnjama biskupske utvrde. Najstariji dio ovog sklopa kapela je sv. Stjepana čiji današnji izgled dugujemo otkrićima i konzervatorsko-restauratorskim radovima Ane Deanović tijekom pedesetih godina dvadesetog stoljeća.

Značajna oštećenja koja je sklop pretrpio nakon razornog potresa 2020. godine zahtijevala su temeljite konstruktivno-građevinske intervencije i zaštitne konzervatorsko-restauratorske radove. Tijekom preventivnih radova u kapeli sv. Stjepana, posebna briga je posvećena zaštiti izvornog oslika te realizacija i intervencija iz vremena djelovanja Ane Deanović. Zaštitni radovi bili su upotpunjeni i istraživanjima čitavog kompleksa koja su otkrila dosad nepoznate detalje iz različitih faza izgradnje dvora, adaptacija i preinaka. Otkrića uključuju fragmente zgrafita, zidnih oslika i štukatura te tragove starih građevnih struktura. Najstariji i najznačajniji nalazi vezani su za kapelu sv. Stjepana: pronađeni su ostaci svodnih peta lukova i dio sjevernog zida kapele s ostacima kamenih rozeta ispod razine poda sadašnjeg hodnika. S istočne strane kapele, u pokrajnjoj prostoriji prizemlja, pronađeni su ostaci dvaju kamenih kapitela i kamene profilacije lukova te ostaci prozora, vjerojatno iz razdoblja izgradnje kapele. Svi nalazi pomno su dokumentirani, a neki su predviđeni za prezentaciju i daljnje konzervatorsko-restauratorske radove.

***Nives Maksimović** je viša restauratorica-tehničarka za uže specijalnosti polikromirana skulptura i zidno slikarstvo. Od 1991. do 1993. godine radi kao vanjska suradnica u Hrvatskom zavodu za restauriranje umjetnina, a od 1993. do 2005. godine kao vanjska suradnica restauratorske udruge Grupa Autora te stalna djelatnica tvrtke Oblikovanje. Godine 2006. osniva vlastiti obrt Gilda te vodi konzervatorsko-restauratorske radove na polikromiranoj skulpturi i zidnom slikarstvu diljem Hrvatske.*

***Mr. art. Suzana Damiani** diplomirala je studij slikarstva na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu 1989. godine. Magistrirala je 2000. godine na Akademiji likovnih umjetnosti Jan Matejko u Krakovu. Od 1993. do 1998. godine radila je u Restauratorskom zavodu Hrvatske, a od 1998. godine radi na Odsjeku za konzerviranje i restauriranje umjetnina Akademije likovnih umjetnosti u Zagrebu na kolegijima iz područja konzerviranja i restauriranja zidnih slika.*

*Djelatnici Konzervatorskog zavoda u Zagrebu prilikom proslave 60.
rođendana Ljube Karamana
(Ana Deanović prva s desne strane)
(Fototeka kulturne baštine Ministarstva kulture i medija, inv. br. 4610,
snimio D. Paulić, srpanj 1946.)*

Martina Ožanić

Konzervatorski odjel u Zagrebu

Ana Deanović i razvoj konzervatorske službe nakon rata

Ubrzo po završetku studija na Filozofskom fakultetu, Ana Deanović (rođ. Bogdanović) zaposlila se 1943. godine u Konzervatorskom zavodu u Zagrebu. U tadašnjem Zavodu pod direktorskom palicom dr. Ljube Karamana, radila je i velikanka konzervatorske struke dr. Anđela Horvat te Tihomil Stahuljak, kojima se uskoro pridružuju znameniti konzervatori poput Mladena i Branka Fučića, Grete Jurišić, Zdenke Munk i drugih. U poslijeratno vrijeme nove organizacije službe i formiranja principa zaštite spomenika, Ana Deanović bavila se ne samo konzervatorskim aktivnostima poput evidentiranja ratnih šteta i uzroka propadanja, inventarizacije spomenika, izrade fotodokumentacije ili izrade programa zaštitnih radova, već se prometnula i u vrsnu istraživačicu srednjovjekovnoga zidnog slikarstva u sjevernoj Hrvatskoj i Dalmaciji. Njezin je pristup obnovi zidnih slika bio pionirski nov i drugačiji, zalažući se za primjenu znanstvenih metoda koje su uključivale laboratorijske analize pigmenata i građevnog materijala, a u Zavodu je od 1953. godine organizirala i vodila Tehnološku zbirku i Tehnološki odjel. U izlaganju će također biti riječ i o temama kojima je Deanović posvetila osobitu pažnju, a to su prezentacije nedostajućih dijelova i estetskog usklađivanja s izvornim oslikom, te ih usporediti s pristupom i rješenjima konzervatorske struke danas.

Ana Deanović radila je u Zavodu do 1962. godine kada odlazi u Kabinet za arhitekturu i urbanizam JAZU kao znanstvena savjetnica, no kako je rekao Joža Ladović, »bez obzira gdje je radila, Aca je zapravo uvijek bila i ostala konzervator.«

Dr. sc. Martina Ožanić diplomirala je povijest umjetnosti i engleski jezik i književnost 2004. godine na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Na Odsjeku za povijest umjetnosti istoga fakulteta obranila je 2017. godine doktorski rad na temu *Atektonsko građeni retabli XVIII. stoljeća na području sjeverozapadne Hrvatske pod vodstvom mentora akademika Vladimira Markovića*. Od 2004. godine zaposlena je u Konzervatorskom odjelu u Zagrebu, gdje radi na mjestu više stručne savjetnice-konzervatorice za pokretna kulturna dobra. Autorica je više znanstvenih i stručnih tekstova, redovito izlaže na znanstvenim simpozijima, a od 2017. do 2019. godine članica je međunarodnoga projekta *Tragom umjetnosti obitelji Straub*. Aktivno sudjeluje u radu strukovnih udruga, kao i organizaciji znanstvenih i stručnih skupova. Žarište njezinoga znanstvenog interesa je umjetnost kontinentalne Hrvatske 17. i 18. stoljeća, poglavito kiparstvo i altaristika, kao i teme zaštite i očuvanja kulturne baštine, s naglaskom na pokretna dobra i zidno slikarstvo.

Nadbiskupski dvor, Zagreb, kapela sv. Stjepana, zapadni zid sjevernog jarma, Disputa u hramu (Fototeka Instituta za povijest umjetnosti, inv. br. IPU-F-008676, snimio M. Drmić, 2009.)

Rosana Ratkovčić

Sveučilište Sjever

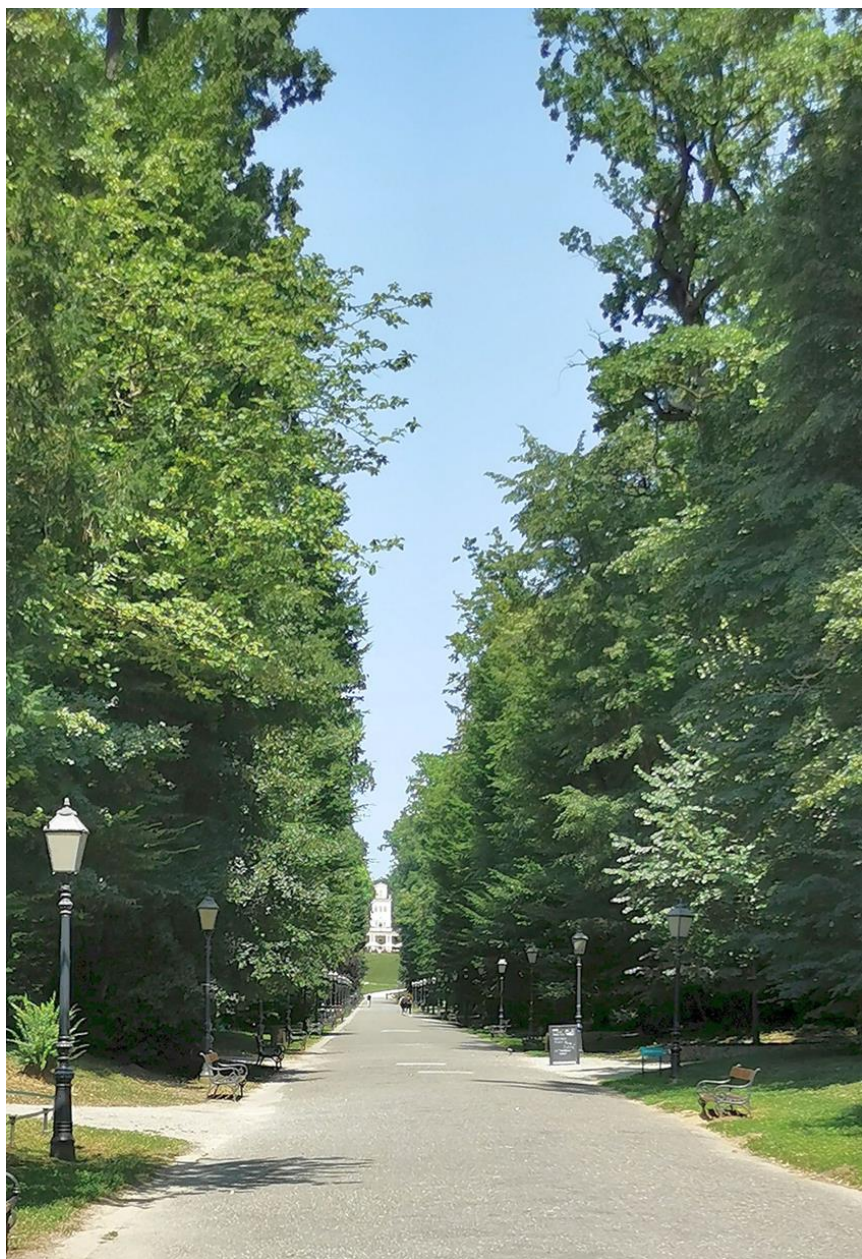
Odjel za umjetničke studije

Doprinos Ane Deanović istraživanju srednjovjekovnog zidnog slikarstva sjeverne Hrvatske

U ovom izlaganju predstaviti ćemo Anu Deanović kao začetnicu istraživanja srednjovjekovnog zidnog slikarstva na području kontinentalne Hrvatske, i važnost njezinih istraživanja u okviru nacionalne povijesti umjetnosti.

Ana Deanović otkrila je i detaljno prezentirala spomenike gotičkog zidnog slikarstva u crkvama sjeverne Hrvatske, u crkvi sv. Brcka na Kalniku (1955. i 1961.), Marije Gorske u Loboru (1969. –1970.) i sv. Martina u Martinšćini (1971.), a njezina opsežna istraživanja zidnih slika u kapeli sv. Stjepana u Zagrebu posthumno su objavljena 1995. godine. U vrijeme kada se Ana Deanović kao konzervatorica i restauratorica u Konzervatorskom zavodu u Zagrebu (1943.–1961.) počinje baviti istraživanjem srednjovjekovnog zidnog slikarstva u crkvama sjeverne Hrvatske, istraživanje srednjovjekovne umjetnosti na ovom području slabo je zastupljeno u nacionalnoj povijesti umjetnosti. Istraživanja srednjovjekovnog zidnog slikarstva uglavnom su usmjerena na Istru, u radovima Branka Fučića (1963. i 1964.), i na Dalmaciju, u radovima Cvita Fiskovića (1963.). Prvi pregled srednjovjekovnog zidnog slikarstva u sjevernoj Hrvatskoj predstavlja tekst Ane Deanović u enciklopedijskom članku Zidno slikarstvo, ELU 4, iz 1966. godine. U članku u zborniku Iz starog i novog Zagreba (1957.) predstavila je spomenike srednjovjekovnog zidnog slikarstva na području Zagreba. Ovi njezini radovi dugo su ostali jedini pregledi srednjovjekovnog zidnog slikarstva u sjevernoj Hrvatskoj, dok se ovom temom kasnije nisu počeli baviti i drugi istraživači. Izlaganje će predstaviti doprinos Ane Deanović istraživanju srednjovjekovnog zidnog slikarstva u sjevernoj Hrvatskoj. Predstaviti ćemo njezina najznačajnija istraživanja ove teme, njezin utjecaj na kasnije istraživače, novija istraživanja ovih spomenika i njihovo današnje stanje.

Dr. sc. Rosana Ratkovčić, izvanredna profesorica na Odjelu za umjetničke studije Sveučilišta Sjever u Koprivnici. Bavi se istraživanjem srednjovjekovnog zidnog slikarstva na području kontinentalne Hrvatske i Bosne i Hercegovine. Autorica je knjige *Srednjovjekovno zidno slikarstvo u kontinentalnoj Hrvatskoj* (2014.) te niza znanstvenih članaka o spomenicima zidnog slikarstva na tom području, koje također predstavlja na izlaganjima na znanstvenim konferencijama. Bavi se također istraživanjem moderne i suvremene umjetnosti, ulogom slike u javnom prostoru (s Fedorom Kritovcem autorica knjige *Obrtni spektakl*, 2011.), kulturnom animalistikom (sa Suzanom Marjanić urednica knjige *Mačkozbornik: Od Bastet do Catwoman*, 2022.), likovnom kritikom, kustoskim radom i performativnim umjetničkim praksama.

*Zagreb, park Maksimir
(snimila I. Rechner Dika, 2024.)*

Iva Rechner Dika

Agronomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
Studij krajobrazna arhitektura

Pogled na razvoj Maksimira očima Ane Deanović

U svom bogatom istraživačkom opusu, Ana Deanović se dotakla i tema vezanih uz povijesne krajobraze perivoja Gučetić u Trstenom i parka Maksimir u Zagrebu, pristupajući temama sveobuhvatno, istovremeno poetski i znanstveno.

Poetski i lirski pristupa opisu prostora, emotivno eksplicirajući svoj subjektivni doživljaj i povezujući ga na jasan i utemeljen znanstveni način s povijesnim okolnostima nastanka, personalnim značajkama aktera i stilskim karakteristikama razdoblja. Pišući o Maksimiru posebno apostrofira često prešućivani značaj idejnog začetnika – biskupa Maksimilijana Vrhovca koji park, uz pomoć njemačkog arhitekta iz Würzburga, zasniva na baroknim osnovama, urezujući hrabro i odmjereno u gustu šumu hrasta lužnjaka barokne nedoglede – lovačke prosjeke kojima otvara vizure prema Medvednici, Zagrebu i savskoj dolini. Posebno naglašava suptilnu racionalnu dijagonalnu postavu glavne aleje koja se pruža od križanja stare poštanske ceste što Varaždin povezuje sa Zagrebom i starog puta, otvoreni portal (bez nadvoja) koji spaja perspektivu aleje s plavetnilom neba, zvjezdasto račvanje deset (osam) prosjeka i drugo. Nasuprot tom racionalnom razvoju velikoformatnog prostora, donekle kritički se osvrće na općeprihvaćeno veličanje kasnijeg razvoja parka u engleskom krajobraznom stilu (koji ispravnije argumentirano karakterizira kao romantičarski), ipak ne odoljevši emocionalnim iskazima u pogledu novih doživljaja koje donosi Haulikov koncept. Smatrajući tu prepoznatu dvojnost oblikovanja kao izuzetnu kvalitetu, pledira za njezinu trajnu i efektivnu zaštitu za buduće naraštaje. Oslanjajući se na njezina zapažanja, moguće je detaljnijom analizom razvoja i prostora kakav je on danas, pokazati višestruka prožimanja tih stilova na pojedinim primjerima, ali isto tako i anomalije koje su u prostoru nastale tijekom vremena.

Dr. sc. Iva Rechner Dika diplomirala je 2002., a doktorirala 2012. godine u području krajobrazne arhitekture na Agronomskom fakultetu u Zagrebu. Područje interesa: teorija i razvoj krajobraznog oblikovanja, suvremena paradigma održivog krajobraznog oblikovanja, oblikovanje urbanih krajobraza i revitalizacija povijesnih perivoja. Nastavnica je na Bs i Ms Krajobrazna arhitektura i na poslijediplomskom studiju na Agronomskom fakultetu. Komentorica međunarodnih studentskih radionica. Autorica ili suradnica u 40-ak projekata krajobraznog oblikovanja (četiri natječaja, jedna 2. nagrada). Projekte predstavlja na zajedničkim izložbama u Hrvatskoj i inozemstvu. Autorica brojnih članaka, sudjeluje na međunarodnim i nacionalnim konferencijama. Dobitnica nagrade Američkog društva krajobraznih arhitekata (ASLA) 2016. u kategoriji Honor Award – Student Collaboration za Design&Build program (s D. Winterbottom, S. Stergaršek, L. Jelušić, S. Krtak).

*Nadbiskupski dvor, Zagreb, kapela sv. Stjepana, detalj zidnih slika na svodu;
stanje nakon radova izvedenih između 2005. i 2009. godine
(snimio I. Srša, 2009.)*

Ivan Srša

konzervator-restaurator savjetnik

Kapela sv. Stjepana u Zagrebu – o konzervatorsko-restauratorskim radovima između 1949. i 1953. godine

Konzervatorsko-restauratorski radovi izvedeni između 1949. i 1953. godine u kapeli sv. Stjepana u Zagrebu bit će obrađeni iz tri perspektive. Prva se odnosi na sudionike, vrstu i troškove konzervatorsko-restauratorskih zahvata. Uz slikara Edu Kovačevića, radove su izvodili studenti Akademije primijenjenih umjetnosti u Zagrebu: Božidar Jušić, Zvonimir Lončarić, Mladen Pejaković i Georgi Georgievski. Scenu Disputa u hramu očistio je restaurator Zvonimir Wyroubal (fotografija Tihomila Stahuljaka upućuje da je otkrivena još 1941. godine). Ana Deanović vodila je sveukupne radove poput otkrivanja, čišćenja, konzerviranja i reintegracije slikanog sloja. Uz nju, račune su potpisivali direktori Konzervatorskog zavoda Zagreb: 1950. i u prvoj polovici 1951. godine, dr. sc. Ivan Bach, u drugoj polovici 1951. Tihomil Stahuljak i A. Horvat, a od 1952. godine dr. sc. Milan Prelog. Drugi dio izlaganja posvećen je prezentaciji zidnih slika u kapeli u odnosu na tada suvremenu teorijsku podlogu teoretičara Cesarea Brandija. Srednjovjekovni sloj zidnih slika prezentiran je s ožbukanim lacunama ispod razine izvornog intonaca, a pojedini razmravljeni fragmenti oslikanog intonaca u veće su cjeline povezani toniranjem. Reintegracija slikanog sloja na većim površinama izvedena je s manjom preciznošću, dok su rekonstruirani ornamentalni motivi izvedeni s većom (ukrasne trake koje razdvajaju svodna polja ili one na svodnim rebrima). U trećem dijelu dat će se osvrt na pitanje stilske pripadnosti majstora oslikavanja kapele, tj. usporedba zidnih slika iz kapele sv. Stjepana s djelima slikara iz Riminija, sljedbenicima Giotta (cca 1267.–1337.): braćom Giovannijem (1292.–1338.) i Giulianom da Rimini (aktivan 1307.–1324.), te s Pietrom da Rimini (aktivan 1315.–1335.) i Giovannijem da Baronzio (cca 1320.– umro prije 1362.).

***Ivan Srša**, povjesničar umjetnosti i restaurator zidnih slika, najveći dio radnog vijeka bio je djelatnik Restauratorskog zavoda Hrvatske (1986.–1996.) i Hrvatskog restauratorskog zavoda (1997.–2018.). U mirovini je od 2018. godine. O nepokretnoj kulturnoj baštini i o problemima konzerviranja i restauriranja zidnih slika u Hrvatskoj objavio je više desetaka stručnih članaka. Sudjelovao je na nekoliko stručnih radionica i znanstvenih skupova u Hrvatskoj i inozemstvu s temama o konzervatorskim i restauratorskim problemima u Hrvatskoj: Požega (1991.), Celje (1998.), Zalaegerszeg (1998.), Mauerbach (1998.), Ludbreg (2000. i 2013.), Insel Reichenau (2005.), Prag (2006.), Zadar (2006.), Trier (2011.), Štrigova (2012. i 2017.), Zagreb/Veliki Tabor (2013.), Motovun (2015.) i Ljubljana (2017.). Jedan je od autora europskog projekta Ewaglos (2015.).*

Korespondencija Ane Deanović
(Arhiv Ana Deanović, Institut za povijest umjetnosti)

Lina Šojat

Institut za povijest umjetnosti

Irena Šimić

Institut za povijest umjetnosti

Skice (iz) arhiva Ane Deanović

Osobni fond Ane Deanović, formiran je početkom 1990-ih godina u Institutu za povijest umjetnosti u Zagrebu. Arhiv okuplja objelodanjena djela, rukopise, korespondenciju, skice i bilješke te drugo dokumentarno i arhivsko gradivo, koje se i danas čuva prema izvornoj strukturi nastanka, a reflektira metode i rezultate stručnog i znanstvenog rada u polju povijesti umjetnosti te višedesetljetne konzervatorske prakse. Značajan dio osobne ostavštine jest Ex libris A. Deanović, zbirka vrijednih knjiga koja broji oko 500 naslova. Uz predstavljanje konteksta u kojem je arhiv danas pohranjen i kontinuirano se stručno obrađuje, namjera je izlaganja predstaviti njegov opseg i profil, s naglaskom na dobro očuvane cjeline koje potvrđuju jedinstven doprinos Ane Deanović razvoju konzervatorsko-restauratorske struke u drugoj polovici 20. stoljeća u Hrvatskoj.

Irena Šimić diplomirala je povijest umjetnosti na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu (2009.), gdje od 2022. godine pohađa poslijediplomski doktorski studij Povijesti umjetnosti, kulturne baštine i vizualne kulture. Kao stručna suradnica u znanosti u Institutu za povijest umjetnosti od 2011. koordinira aktivnosti upravljanja dokumentacijskim fondovima te sudjeluje u provedbi znanstvenoistraživačkih programa i projekata ustanove. Članica je hrvatske sekcije međunarodnog udruženja ICARUS Hrvatska i članica upravnog odbora Društva povjesničara umjetnosti Hrvatske.

Lina Šojat diplomirala je informacijske znanosti (bibliotekarstvo) i poljski jezik i književnost na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu 2012. godine. Od 2017. godine radi u Institutu za povijest umjetnosti kao voditeljica knjižnice te sudjeluje u provedbi projekata i znanstveno-istraživačkog programa ustanove. Područja istraživačkog interesa su očuvanje i prezentacija kulturne baštine, autorsko pravo, informacijska pismenost, znanstveno izdavaštvo, digitalni repozitoriji i arhivi, otvoreni pristup, indeksiranje.

*Nadbiskupski dvor, Zagreb, kapela sv. Stjepana, kapitel
(snimila I. Tomas, 2024)*

Ivana Tomas

Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Odsjek za povijest umjetnosti

O vremenu izgradnje kapele sv. Stjepana u Zagrebu

Kapela sv. Stjepana Prvomučenika u sklopu Nadbiskupskog dvora u Zagrebu ubraja se u red najimpozantnijih spomeničkih ostvarenja gotičkog doba na tlu Hrvatske, a posebice je važna za grad Zagreb jer se radi o jednom od rijetko očuvanih spomenika srednjovjekovnog podrijetla na tom prostoru. U izlaganju će se, osim osvrta na prve pouzdane podatke o biskupskoj kapeli iz razdoblja ranog novog vijeka, podrobije predočiti i provedene intervencije na gotičkom zdanju s naglaskom na zaštitne i istraživačke radove koje je vodila istaknuta povjesničarka umjetnosti i konzervatorica Ana Deanović (1919.–1989.) neposredno nakon Drugog svjetskog rata. Riječ je o krucijalnom trenutku u istraživanju kapele jer su tada iznjedrena brojna nova saznanja o njezinu prvotnom izgledu. Premda su spomenuta istraživanja donijela vrijedne spoznaje o tom spomeniku, ona su istovremeno otvorila i niz pitanja i problema u njegovoj interpretaciji. Jedno od zasigurno ključnih pitanja tiče se vremena nastanka kapele, a ovim će se prilogom obrazložiti kako podizanje biskupske kapele treba promatrati kao integralni dio programa gradnje započetog u doba biskupa Timoteja (1263.–1287.). Pozornost će biti usmjerena i na svojevrсна »pravila« nastanka takvih pomno planiranih gotičkih katedralnih projekata, a namjera je upozoriti i na onovremenu srodnu spomeničku građu iz susjedne Mađarske.

Dr. sc. Ivana Tomas je zaposlena na Odsjeku za povijest umjetnosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, na Katedri za umjetnost romanike i gotike. Predaje kolegije iz srednjovjekovne umjetnosti i zaštite graditeljskog naslijeđa, a njezin istraživački interes usmjeren je na srednjovjekovnu spomeničku baštinu jadranske i kontinentalne Hrvatske.

Objavila je dvije knjige (*Spomenici otoka Lopuda od antike do srednjeg vijeka*; *Opatija sv. Marije na otoku Mljetu*) te više znanstvenih radova.

*Dubrava, kapela sv. Martina, oslik u svetištu
(Hrvatski restauratorski zavod, snimio J. Kliska, 2021.)*

Kapela sv. Martina u Dubravi kraj Vrbovca – nove spoznaje o arhitekturi i zidnom osliku

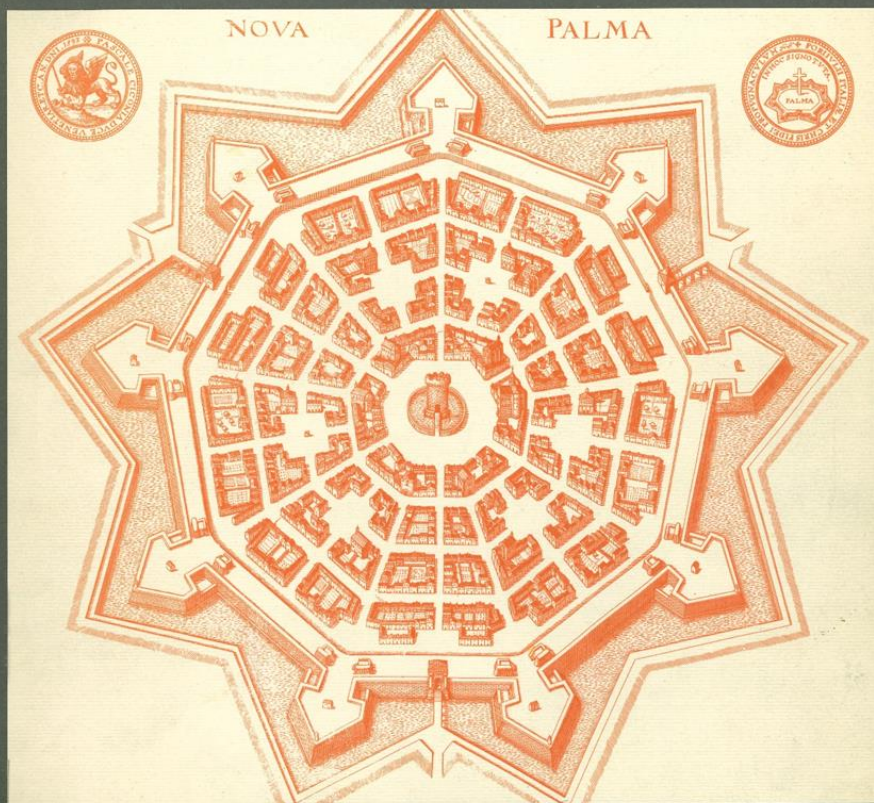
Rad povjesničara umjetnosti stasalih neposredno nakon Drugog svjetskog rata, poput Anđele Horvat, Branka Fučića ili Igora Fiskovića, karakterizira neposredno terensko proučavanje brojne i raznovrsne spomeničke baštine, što proizlazi iz njihova primarnog konzervatorskog rada. Među potonjima se ističe Ana Deanović čiji su radovi obrađivali teme fortifikacijske arhitekture, minijatura ili hortikulture baštine. Posebno se ističe njezino proučavanje srednjovjekovnog zidnog slikarstvo na primjerima iz Dalmacije i Istre, a napose kontinentalne Hrvatske. Pritom je dala pionirski doprinos u istraživanjima jer klasičnu stilsku ili ikonografsku analizu upotpunjuje saznanjima o tehnološkim procesima i materijalima korištenima pri izradi zidnih slika, time povezujući povijesno umjetnički i konzervatorsko-restauratorski pristup.

U korpus srednjovjekovnih sakralnih objekata sa sačuvanim zidnim oslikom valja uvrstiti i kapelu sv. Martina u Dubravi kraj Vrbovca. Riječ je o ostatku nekadašnje velike ranogotičke crkve sagrađene na prijelazu iz 13. u 14. stoljeće. Nakon rušenja lađe početkom 19. stoljeća, poligonalno svetište pretvoreno je u današnju kapelu u kojoj su ostali sačuvani dijelovi rebara i peta nekadašnjeg križno-rebrastog svoda. Arhitektonsko oblikovanje iz razdoblja srednjeg vijeka upotpunjavale su zidne slike s prikazima svetaca, koje su otkrivene nakon požara 1974. godine. Obzirom na neadekvatno stanje očuvanosti i recentna oštećenja, ukazala se potreba za sustavnim i opsežnim istraživanjima kapele sv. Martina u cilju njezine predstojeće obnove i prezentacije. Hrvatski restauratorski zavod je tijekom 2021. i 2022. godine proveo program konzervatorsko-restauratorskih istraživanja s ciljem utvrđivanja stanja i obujma zidnog oslika te definiranja faza građevinskog razvoja i preoblikovanja kapele, a o čemu će biti riječ u izlaganju.

Tea Trumbić je rođena 1986. godine u Zagrebu. Nakon završene gimnazije, 2005. godine je upisala Akademiju likovnih umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu, Odsjek za konzerviranje i restauriranje umjetnina, gdje je 2012. godine diplomirala kao magistra umjetnosti. Od 2016. godine zaposlena je kao konzervator-restaurator u Odjelu za zidno slikarstvo i mozaik Hrvatskog restauratorskog zavoda. Radi kao voditeljica i suradnica u projektima konzervatorsko-restauratorskih istraživanja i projektima obnove nepokretne kulturne baštine.

L'architettura militare veneta del Cinquecento

Electa

Zbornik o mletačkim utvrdama 16. stoljeća, s radom Ane Deanović, 1988.

Ana Deanović i arhitektonska baština

Ana Deanović ocrtala je temama kojima se bavila neobično velik raspon, ostvarivši posvuda važne rezultate, kako u obnovi spomenika tako i u nizu relevantnih znanstvenih tekstova. Na području istraživanja arhitektonske baštine također je dala doprinose na kronološki i tipološki bitno različitim vrstama građevina, od kojih ćemo ovom prilikom istaknuti tri; riječ je o zagrebačkoj katedrali (gdje se osim crkve podrazumijeva cijeli biskupski sklop), potom Meštrovićevoj arhitekturi (gdje je najintragantnija građevina svakako Dom likovnih umjetnosti) te napokon, niz napisa o hrvatskom fortifikacijskom graditeljstvu. Upravo na ovoj posljednjoj temi, koja je po naravi stvari »internacionalnija« od drugih jer su utvrde nerijetko projektirali poznati talijanski graditelji, Deanović je odgovarajući sloj naše baštine u punom smislu uključila u stranu znanstvenu literaturu. To se ponajviše odnosi na temu Sanmichelijâ (Michelea i Giangirolama) u Dalmaciji, gdje su njezine teze ravnopravno uključene u diskusiju o tome što je tko od njih gradio, a oko čega su talijanski istraživači do danas vrlo podijeljeni.

Dr. sc. Andrej Žmegač diplomirao je povijest umjetnosti 1987., a doktorirao 1997. godine. Od 1990. godine zaposlen je u Institutu za povijest umjetnosti, sada u zvanju znanstvenog savjetnika u trajnom izboru. Predavao je na Filozofskom fakultetu u Splitu kolegije o fortifikacijskom graditeljstvu. Bio je predsjednik Organizacijskog odbora 3. kongresa hrvatskih povjesničara umjetnosti (2010.). Od 2017. do 2020. godine vodio je istraživački projekt Antun Jančić i mletačka fortifikacijska arhitektura (HRZZ).

Znanstveno-stručni skup u povodu 105. godišnjice rođenja
Ane Deanović (1919.–1989.)

IMPRESSUM

PROGRAM I KNJIŽICA
SAŽETAKA

Nakladnik:
Akademija likovnih umjetnosti
Zagreb

Za nakladnika:
Alen Novoselec

Urednici:
Suzana Damiani, Martina
Ožanić, Andrej Žmegač

Grafički dizajn:
Suzana Damiani

Zagreb, rujan 2024.

